

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Firma de Producție și Comerț „Agro-Product” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Firma de Producție și Comerț „Agro-Product” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Briceni” cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2018, prin care s-a admis apelul declarat de către Întreprinderea de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Briceni”, s-a casat parțial hotărârea din 16 noiembrie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 28 decembrie 2016 FPC „Agro-Product” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Briceni”, solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 500 000 lei și a cheltuielilor de judecată. Ulterior, la 16 ianuarie 2017 reclamanta a depus o cerere suplimentară, solicitând încasarea de la pârâtă a sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. (f.d. 58-59, vol. I)

În motivarea cererii reclamanta a indicat că la data de 26 aprilie 2016 între ÎS „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Briceni”, în calitate de prestator și FPC „Agro-Product” SRL, în calitate de beneficiar, a fost încheiat Contractul nr. 14 cu privire la livrarea apei pentru irigare pe sistemele centralizate, prin care prestatorul s-a obligat să livreze beneficiarului apă pentru irigare pentru anul 2016 pentru udatul a 37 ha de livadă superintensivă și 65 ha de livadă intensivă, amplasate în extravilanul satului Colicăuți, raionul Briceni, în baza planului - grafic și în conformitate cu comenzile de apă. În cazul necesității corectării volumului de apă și a termenului de livrare în dependență de condițiile agro-meteorologice, prestatorul s-a obligat să informeze despre acest fapt pe beneficiar preventiv cu două zile.

În baza acestui contract, părțile au întocmit și au aprobat planul de irigare și utilizare a apei pe fiecare lună separat. Fiecare parte a numit persoanele responsabile pentru livrarea apei conform planului, evidența apei la irigare.

Conform planului - grafic de utilizare a apei, beneficiarul a planificat cantitatea necesară de 152,4 mii metri cubi de apă pe perioada aprilie - septembrie 2016, fiind repartizată proporțional pe fiecare lună separat. Pe parcursul perioadei menționate, prestatorul și-a onorat obligațiunile asumate numai în luna aprilie 2016, fiind utilizată o cantitate de apă mai mare decât cea solicitată. În restul perioadei prestatorul nu și-a onorat obligațiunile contractuale și a prezentat apă cu mult mai puțin decât cea solicitată și necesară pentru irigarea livezii.

Astfel, prestatorul a livrat apă beneficiarului pentru udatul livezii pe perioada aprilie-septembrie 2016 în cantitate totală de 43,6 mii metri cubi, ce constituie numai 28,6% din cantitatea solicitată. La multiplele solicitări către pârâta pentru a presta cantitatea solicitată de apă conform graficului, pârâta se marginea numai la promisiuni, motivând că pompele de apă sunt vechi, uzate, des se defectează și nu au posibilitate de a livra cantitatea de apă necesară.

Din cauza secetei și nefurnizării apei solicitate pentru irigare, umiditatea solului a fost scăzută și la sfârșitul lunii august 2016 a apărut o situație extrem de critică la FPC „Agro-Product” SRL, s-a încetinit creșterea lăstarilor și a fructelor, frunzele au început să se usuce și a apărut pericolul real de a se usca pomii. La solicitările de a furniza apa, pârâta și persoanele responsabile de furnizare a apei au explicat că pompa s-a defectat și nu au posibilitate de a furniza cantitatea de apă solicitată. Pentru a salva situația, FPC „Agro-Product” SRL a fost impusă de a împrumuta de la alt agent economic o pompă de apă electrică, care a fost utilizată de pârâta la irigarea suprafețelor de livezi menționate, furnizând doar 17,3 mii metri cubi de apă, ce constituie numai 56,9% din cantitatea solicitată și menționată în plan-grafic. Reclamanta a menționat că traseul este vechi, foarte uzat, ceea ce ducea la dese deteriorări a traseului și la pierderi esențiale de apă, achitarile nejustificate a energiei electrice.

Reclamanta a indicat că reieșind din speța dată, între FPC „Agro-Product” SRL și ÎS „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Briceni” a fost încheiat un act juridic, care exprimă voința ambelor părți spre nașterea raporturilor reciproce încheiat într-o formă scrisă, semnat de ambele părți în mod benevol, întrunind toate cerințele legii menționate la încheierea actelor juridice. Contractul dat nu a fost modificat, reziliat ori rezolvit, de aceea a fost în vigoare pe toată perioada menționată.

Probele acumulate confirmă cu certitudine faptul că FPC „Agro-Product” SRL și-a onorat integral obligațiunile asumate în contract, însă pârâta, încălcând cerințele art. 9 alin. (1) Cod Civil, cu rea-voință, în mod unilateral și neîntemeiat nu și-a onorat obligațiunile contractuale asumate de prestarea apei și pe toată perioada de activitate aprilie-septembrie 2016 a prestat beneficiarului cu 71,4% mai puțină apă pentru irigare decât cea necesară, solicitată și menționată în planul grafic de utilizare a apei.

Luând în considerație faptul că în anii precedenți tot apăruse asemenea probleme, însă nu în asemenea proporții, reclamanta a solicitat să fie studiată situația dată și constatarea mărimii posibilului prejudiciu material cauzat. Conform Raportului de evaluare nr. 0355220 din 18 noiembrie 2016, întocmit de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Edineț, cerințele față de apă asupra

plantațiilor de livezi multianuale, cum sunt livezile superintensive și intensive de măr, sunt foarte mari în comparație cu alte tipuri de plantații.

Conform calculelor efectuate și indicate în raportul menționat valoarea prejudiciului material cauzat ce reprezintă venit ratat al FPC „Agro-Product” SRL, în urma neexecutării de către pârâtă a obligațiilor asumate, neprestării și nefurnizării cantității de apă necesare solicitate, conform plan-graficului de livrare a apei pentru irigarea a 37 ha livadă de măr superintensivă constituie suma de 1 775 000 lei și a 65 ha livadă de măr intensivă constituie suma de 720 000 lei, iar în total cuantumul prejudiciu material cauzat ce reprezintă venit ratat constituie 2 495 000 lei.

Articolul 931 Cod Civil indică că antreprenorul sau prestatorul este liber în alegerea modului de efectuare a lucrărilor sau de prestare a serviciilor. La întocmirea contractului, retribuiția pentru prestația efectuată a fost stabilită de părți în contractul deja menționat. La solicitarea pârâtei FPC „Agro-Product” SRL achita plata la timp și în avans pentru ca pârâta să-și execute obligațiile asumate. Faptul dat se confirmă prin facturile de plată. Necătând la faptul că în contract nu sunt stipulate măsurile posibile de aplicare față de pârâtă în cazul neexecutării obligațiilor contractuale, între părți a fost încheiat un contract sinalagmatic, conținutul căruia a fost întocmit de pârâtă. În contractele pe anii precedenți era stipulat concret măsurile de aplicare în caz de neexecutare corespunzător a obligațiilor asumate. La întocmirea contractului actual ÎS „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Briceni” a exclus asemenea obligații. Consideră că în acest caz se aplică normele generale de recuperare a prejudiciului cauzat pentru neexecutarea cu rea-voință a obligațiilor contractuale asumate.

Reclamanta consideră că pentru recuperarea prejudiciului material cauzat este necesar de a încasa din contul pârâtei nu suma integrală a prejudiciului material cauzat și menționat în raportul de evaluare, dar o sumă mai mică și anume 500 000 lei, care va fi una echitabilă pentru acoperirea parțială a prejudiciului material cauzat. La stabilirea acestui cuantum nu s-au luat în considerație pierderile care le va avea întreprinderea în următorii doi ani, din cauza că în august-septembrie se produce diferențierea mugurilor pentru rod.

Prin hotărârea din 16 noiembrie 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către FPC „Agro-Product” SRL. S-a încasat din contul ÎS „Stațiunea Tehnologică de Irigare Briceni” în beneficiul FPC „Agro-Product” SRL prejudiciul material cauzat în mărime de 500 000 lei și cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 5000 lei. Cerințele privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei și a cheltuielilor de judecată se resping ca fiind neîntemeiate. (f.d. 142-143, 149-163, vol. I)

Prin decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de către ÎS „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Briceni”. S-a casat parțial hotărârea din 16 noiembrie 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care pretențiile înaintate de FPC „Agro-Product” SRL cu privire la încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată s-au respins. În latura respingerii pretențiilor cu privire la încasarea prejudiciului moral s-a menținut hotărârea din 16 noiembrie 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni. S-a încasat de

la FPC „Agro-Product” SRL în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 11 250 lei. (f.d. 223, 224-228, vol. I)

La 07 august 2018 FPC „Agro-Product” SRL a declarat recurs împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea actului judecătoresc, cu menținerea hotărârii din 16 noiembrie 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni. (f.d. 3-6)

În motivarea recursului recurenta a invocat că instanța de apel la emiterea deciziei a interpretat și a aplicat incorect legea, incorect a apreciat probele acumulate și a adoptat o decizie neîntemeiată și nefondată.

La 22 octombrie 2018 și la 25 octombrie 2018 ÎS „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Briceni” a depus referință, solicitând recunoașterea ca fiind inadmisibil recursul declarat de către FPC „Agro-Product” SRL împotriva deciziei din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți. (f.d. 26-29, 30-32, vol. II)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 26 aprilie 2018.

Reprezentantul recurenteii a recepționat decizia instanței de apel la data de 20 iunie 2018.

Astfel, recursul, declarat la data de 07 august 2018, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către FPC „Agro-Product” SRL este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către FPC „Agro-Product” SRL asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenta și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către FPC „Agro-Product” SRL, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune :

Recursul, declarat de către Firma de Producție și Comerț „Agro-Product” Societate cu Răspundere Limitată, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nicolae Craiu

Maria Ghervas